

Kúria

végzése

Az ügy száma: Bfv.III.939/2020/8.

A határozat szintje: felülvizsgálat

A tanács tagjai: Dr. Márki Zoltán, a tanács elnöke

Molnár Ferencné dr., előadó bíró

Dr. Bartkó Levente, bíró

Az eljárás helye: Budapest

Az eljárás formája: tanácsülés

Az ülés napja: 2021. május 11.

Az ügy tárgya: foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége

Terhelt(ek):

Első fok: Dunaújvárosi Járásbíróság, 15.B.247/2016/36., ítélet,
tárgyalás, 2018. november 22.

Másodfok: Székesfehérvári Törvényszék, 1.Bf.42/2019/4., végzés,
nyilvános ülés, 2020. február 11.

Az indítvány előterjesztője: Fejér Megyei Főügyészség

Az indítvány iránya: a terhelt terhére

Rendelkező rész

A Kúria a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a Fejér Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Dunaújvárosi Járásbíróság 15.B.247/2016/36. számú ítéletét és a Székesfehérvári Törvényszék 1.Bf.42/2019/4. számú végzését hatályában fenntartja.

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

Indokolás

I.

[1] A Dunaújvárosi Járásbíróság a 2018. november 22. napján kelt 15.B.247/2016/36. számú ítéletével a terheltet az ellene foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége [Btk. 165. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól – bűncselekmény hiányában – felmentette. Rendelkezett az eljárás során lefoglalt bűnjelről és a bűnügyi költség viseléséről.

[2] Ügyészi fellebbezés alapján eljárva a Székesfehérvári Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2020. február 11. napján jogerős 1.Bf.42/2019/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[3] Az eljáró bíróság által megállapított tényállás lényege a következő.

A terhelt, mint egyéni vállalkozó 2015. október 29-én vállalkozási szerződést kötött a Község Önkormányzatával a település területén lévő 52 darab platán- és juharfa ritkítására. A munkafolyamatokat lakott területen végezték. A favágási munkálatokról a lakosokat az önkormányzat plakátok kihelyezésével, és a honlapon közzétett tájékoztatással értesítette. A

faluban a terhelt és alkalmi munkavállalói hétfőig végezték a munkát, már hetekkel a balesetet megelőzően is.

A terhelt 2015. november 28-án az 1., 2. és 3. számú tanúval a reggeli órákban, 8 óra körül kezdte meg a munkát. A gallyazást egy kosaras személyemelő segítségével végezték, a gép kosarában az 1. számú tanú dolgozott, a 3. számú tanú a gépkocsi mellett állva irányította a kosarat, miközben ő maga is, a terhelt is figyelte, hogy illetéktelen személyek a munkaterületre ne lépjenek be.

A terhelt utasítása alapján a munkaterületet a munkavégzés kezdetén szalaggal zárták le, és favágásra figyelmeztető táblát is elhelyeztek. Azonban mivel a lakosok a szalagot felemelve átbújtak és a munkaterületre bejutottak, a terhelt ezen változtatva olyan lezárást akart létrehozni, amelyen nem jutnak át. Utasítása alapján, amikor elegendő faanyag állt rendelkezésre, a munkaterületet egymástól mintegy 50 méter távolságra, kerítéstől kerítésig kiterjedően, másfél méter magasan, vékonyabb és vastagabb faágakból összeállított torlasszal zárták le. Ekkor a korábban alkalmazott szalagot és táblát bevették, és ezt követően újból a nap folyamán ezeket már nem helyezték el. Az így kialakított torlasz áthatolhatatlan lezárást képzett.

13-14 óra körüli időpontban a sértett a kerítés mentén haladt, majd bejutott a munkaterületre a torlasznak kézi erővel történő elmozdítása módszerével, így a kerítés mentén átbújva a favágási munkaterületen sétált tovább. A 2. számú tanú észlelte a sértettet, ezt a terheltnek jelezte is, aki erősebb hangon felszólította a sértettet, hogy a területre ne menjen be, mivel fát vágna. A sértett a terheltekre nézett, ezért a terhelt úgy vélte, hogy a felszólítást megértette, aki ezután minden szó nélkül továbbhaladt az ott lakó barátnőjéhez, aki azonban nem tartózkodott otthon, ezért a sértett rövid idő elteltével visszaindult, és a kerítés mellett, a kertek alatt szeretett volna hazajutni. A sértett a torlaszt az utca felől, a jobb oldali részen eltolva ismét bejutott a munkaterületre, amikor 14 óra 30 perckor, 12 méter magasságban egy 10 cm átmérőjű, körülbelül 6-7 méter hosszú gallyat kezdtek meg levágni a törzsről. Míg a terhelt és a 2. számú tanú az utca felőli oldalon állt és figyellel ellenőrizte a területet, közvetlenül a vágás megkezdése előtt valamennyien körbenéztek, nem láttak senkit, így a munkát az 1. számú tanú megkezdte.

A sértett ekkor haladt át a területen, és a 3. számú tanú háta mögött akart átjutni a másik oldalra a kerítéshez. A 3. számú tanú két alkalommal felszólította őt a megállásra, aminek a sértett nem tett eleget, sőt lépteit gyorsította, és miután a 3. számú tanú hiába lépett utána és próbálta meg kabátjánál fogva feltartóztatni, a kezei közül kicsúszott a sértett, és belépett az éppen leeső ág alá.

A lezuhanó ág a sértett fejét súrolva a vállára zuhant, amelytől a sértett földre esett, és eszméletét veszítette. A sértett a bal felkar és a boka törését, bal oldali halántékcsonthorlást, kisterjedésű keményburok alatti bevérzést, valamint a bal oldali singcsonti idegbénulást szenvedett el. A bal váll és a bal könyökízület közepes fokú, a bal csuklóízület közepes-súlyos fokú, a bal kézujjak súlyos fokú, valamint a bal bokaízület enyhe-közepes fokú mozgáskorlátozottsága állapítható meg, amely maradandó fogyatékosággként értékelhető, véglegesnek tekinthető, és javulás nem várható.

[4] Az eljáró bíróság jogi álláspontja szerint a terhelt kellő figyelmet és körültekintést tanúsított akkor, amikor észlelte, hogy a lakosok a szalaggal lezárt területen áthaladnak, és nem veszik figyelembe a lezárást, akkor más lezárást alkalmazott. Az nem volt előre látható és nem is kellett a terheltnek azzal számolnia, hogy a sértett elmozdítva a lezárást szándékosan bemegy a munkaterületre. A terhelt helyesen mérte fel, hogy más módon kell védekezni az illetéktelen személyek területre való bejutása ellen; tény, hogy a korábbi jelzéseket eltávolította és ez szabályszegés, de ezzel a magatartásával a terhelt nem idézett elő közvetlen veszélyhelyzetet, mivel más módon lezárta a területet. Hivatkozott arra, hogy a terhelt által ágakból kialakított torlaszon – magassága, szélessége és annak kiterjedése miatt – nem lehetett átjutni, a személy- és autóforgalom elől is elzárta és körül határolta a munkaterületet. A biztonságos munkavégzés feltételeit a terhelt és a 2. számú tanú figyelőként is biztosította. A bíróság szerint a terhelt mulasztása, közrehatása veszélyhelyzet kialakításában ezért nem állapítható meg, a sértett tevőleges, szándékos magatartása vezetett a veszélyhelyzet kialakulásához és a baleset bekövetkezéséhez.

II.

[5] A bíróság jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozata ellen a Fejér Megyei Főügyészség BF.324/2020/1. szám alatt 2020. augusztus 12. napján, a Be. 651. § (1) bekezdése alapján, a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontjában foglalt okból felülvizsgálati indítványt terjesztett elő a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság új eljárásra való utasítása érdekében.

[6] Indokai szerint az eljáró bíróság a terheltet a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével, törvénysértően mentette fel, mivel a vonatkozó jogszabályok téves értelmezése folytán jutott arra a következtetésre, hogy a terhelt nyilvánvaló, többretű foglalkozási szabályszegése és a bekövetkezett baleset között okozati összefüggés nem állapítható meg. A biztonságos munkaterület kijelölésére, a terület lezárására, figyelmeztető tábla kihelyezésére vonatkozó munkaköri kötelezettségét elmulasztó terhelt nem az eredmény okozásáért, hanem annak meg nem akadályozásáért tehető felelőssé.

[7] Az ügyészi álláspont szerint az Erdészeti Biztonsági Szabályzat 4.16. pontja értelmében meg kell határozni a munka tárgya, az alkalmazott felszerelés, technológia függvényében a veszélyeztetett körzetet, míg a 4.17. pont szerint a munka megkezdése előtt gondoskodni kell arról, hogy a veszélyeztetett körzetben a munkát végzőkön kívül senki se tartózkodjon; a közterületen a forgalom elől elzárta, a terület elzárásán kívül jól látható figyelmeztető táblákat kell kihelyezni a következő felirattal „Fakitermeléssel veszélyeztetett terület, belépni tilos!”. Az ügyész szerint az a körülmény, hogy a közterületen tartózkodók közül korábban többen, nem cáfolhatóan a kihelyezett szalagkorlát és figyelmeztető tábla jelzéseit figyelmen kívül hagyták, nem lehet ok a jogszabályban előírt biztonsági intézkedések helyett önkényes megoldás alkalmazására. Annak ellenére, hogy jelzőőr állítása csak lakott területen kívüli munkavégzésre vonatkozóan előírt, jelen esetben ez szintén elvárható lett volna; ugyanakkor a terhelt és munkavállalói tevékenysége nem feleltethető meg a jelzőőri feladatoknak sem. Hivatkozott arra, hogy a terheltnek a szabályzatban foglalt biztonsági előírásokat kellett volna alkalmaznia, így nem fogadható el, hogy a védelmet a munkavédelmi törvény szerinti „más módon” igyekezett biztosítani. A terhelt mulasztása a

veszélyhelyzet kialakulásában az ügyész szerint megállapítható, és a sértettnek a gallyakkal körülhatárolt területre való bemenetele legfeljebb közreható okként értékelhető, ez azonban a terhelt büntetőjogi felelősségét nem zárja ki.

[8] A Legfőbb Ügyészség BF.883/2020/3. számú átiratában a Fejér Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát fenntartotta, annak indokait kiegészítette. Utalt arra, hogy a terhelt – az eljárás során véleményét mindvégig fenntartó igazságügyi munkabiztonsági szakértő véleménye alapján – a fakitermelésre vonatkozó biztonsági előírások közül a 4.16. és a 4.17. pontban foglaltakat megszegte. A tevékenység gyakorlásakor e foglalkozási szabályok megszegése azonban nem önmagában alapozza meg a büntetőjogi felelősséget, hanem az anyagi jogi bűnösséggel összefüggésben. A terhelttől az általa végzett foglalkozásra vonatkozó tételes jogi szabályokkal kapcsolatos elvárhatóság tekintetében a mérce objektív, azok betartásáért felel, azok betartása kizárólag a jogszabályban előírtak szerint történhet meg. Az ügyészi álláspont szerint az irányadó tényállás alapján a terhelt tudatos gondatlansága állapítható meg az irányítása alatti munkavégzésre vonatkozó szabályok megszegése tekintetében, és ezáltal olyan helyzetet idézett elő, amely az arra haladó számára veszélyt jelentett, amely mindaddig, amíg a sértett a munkaterületet meg nem közelítette, oda be nem lépett, csupán a baleset lehetőségét hordozta magában, ekként közvetlen volt. A foglalkozási szabályszegéssel okozati összefüggésben a sértett egészségét tényleges sérelem is érte, a veszély közvetlensége ezért is nyilvánvaló. Az ügyész szerint megállapítható tehát, hogy a terhelt gondatlan foglalkozási szabályszegése nem csak a közvetlen veszélyhelyzetet, hanem a sértett maradandó fogyatékoságának minősülő sérülését is eredményezte, ezért az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével mentették fel a terheltet a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétsége vádjától.

Mindezek alapján indítványozta, hogy a Kúria a megtámadott határozatot helyezze hatályon kívül, és a Dunaújvárosi Járásbíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására.

[9] A Kúria a felülvizsgálati indítványt a 2020. évi LVIII. törvény 212. § (1) bekezdésére és (2) bekezdésére figyelemmel, a Be. 660. § (1) bekezdése alapján tanácsulésen bírálta el.

III.

[10] A felülvizsgálati indítvány nem alapos.

[11] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, a jogerős, vádról rendelkező ügydöntő határozattal szembeni jogi – és nem pedig ténybeli – kifogás lehetőségét biztosítja. Kizárólag a Be. 648. § a)-d) pontjában megjelölt anyagi és eljárásjogi okokból vehető igénybe, a felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető.

[12] A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont ac) alpontja alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a terhelt felmentésére a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor. Emiatt az

ügyész jogosult a jogerős határozat közlésétől számított hat hónapon belül a terhelt terhére felülvizsgálati indítványt előterjeszteni [Be. 651. § (1) bekezdés, Be. 652. § (3) bekezdés].

[13] A Székesfehérvári Törvényszék 2020. február 11. napján meghozott és aznap jogerőre emelkedett végzésével helybenhagyta a Dunaújvárosi Járásbíróság elsőfokú ítéletét, amely a terheltet – bűncselekmény hiányában – felmentette az ellene foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségének vádjá alól. Az iratokból kitűnően a másodfokú bíróság által 2020. február 11. napján megtartott nyilvános ülésen az ügyész jelen volt, a felülvizsgálati indítvány benyújtására nyitva álló határidő 2020. február 12. napján kezdődött, a Fejér Megyei Főügyészség 2020. augusztus 12. napján nyújtott be az elsőfokú bíróságnál felülvizsgálati indítványt. Ekként a felülvizsgálati indítvány joghatályos.

[14] Felülvizsgálatban a felülbírálat az indítványhoz [Be. 652. § (1) bekezdés], a jogerős határozatban megállapított tényálláshoz [Be. 650. § (2) bekezdés], és főszabályként a megtámadott határozat meghozatala idején hatályos jogszabályokhoz [Be. 659. § (2) bekezdés] kötött. Felülvizsgálati eljárásban bizonyításnak nincs helye [Be. 659. § (1) bekezdés]. A jogkövetkeztetések – így jelen esetben a felmentő rendelkezés – helyességének kérdése kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható.

[15] A felülvizsgálati indítvány szerint téves az eljáró bíróság azon álláspontja, mely szerint a terhelt foglalkozási szabályszegése és a bekövetkezett baleset között okozati összefüggés nem állapítható meg. Az ügyész szerint a terhelt gondatlan foglalkozási szabályszegése nem csak közvetlen veszélyhelyzetet, hanem a sértett maradandó fogyatékoságának minősülő sérüléseit is eredményezte, a sértetti magatartás pedig közreható okként értékelendő.

[16] Ez kétségtelen jogi – nem ténybeli – támadás, a megállapított tényekből vont jogkövetkeztetés kifogásolása.

[17] A Kúria általi felülbírálat jelen ügyben tehát annak vizsgálatát igényli, hogy az eljáró bíróságnak az irányadó tényállás alapján a terhelt büntetőjogi felelősségének hiányára vont jogkövetkeztetése megfelel-e a büntető anyagi jog szabályainak.

[18] A Btk. 165. § (1) bekezdése szerint a foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségét követi el, aki foglalkozási szabály megszegésével más vagy mások életét, testi épségét vagy egészségét gondatlanságból közvetlen veszélynek teszi ki, vagy testi sértést okoz. A 165. § (2) bekezdés a) pontja szerint pedig a büntetés 3 évig terjedő szabadságvesztés, ha a bűncselekmény maradandó fogyatékoságot, súlyos egészségromást, vagy tömegszerencsétlenséget okoz.

[19] A bűncselekmény elkövetési magatartása a foglalkozási szabályszegés, amely lehet akár szándékos, akár a kötelezettség elhanyagolásában jelentkező gondatlan magatartás. A szabályszegés megvalósulhat aktív tevőleges magatartással vagy mulasztással is.

[20] Az elkövető büntetőjogi felelőssége tehát akkor állapítható meg, ha a foglalkozási szabályt szándékosan, vagy gondatlanul megszegő tevékenységével okozati összefüggésben

áll elő más (mások) életének, testi épségének közvetlen veszélybe kerülése, vagy testi sérülése, illetve az elkövető szabályszegő mulasztása folytán – bár erre lehetősége volt – nem akadályozza meg a tényállásszerű eredmény bekövetkezését, feltéve, hogy a káros következmény tekintetében gondatlan bűnössége is fennáll.

[21] A Btk. 165. §-a szerinti törvényi tényállás ún. keretdiszpozíció, annak tartalmát az egyes foglalkozási szabályok töltik ki. A foglalkozási szabályok tartalmát írott jogi normák, igazgatási szabályok, rendeletek, utasítások, de a szakma általánosságban elfogadott, íratlan szokásszerű szabályai is meghatározhatják.

[22] Ez azonban nem jelenti, hogy a szabályszegések önmagában, objektíve tesznek felelőssé. Az anyagi jogi bűnösség az alany tudati, gondolati világával függ össze. Azt fejezi ki, hogy az alany tehet a bűncselekményt megvalósító magatartás tanúsításáról és magatartásával előidézett következményekről. Tehet, mert az elkövetéskor belátta, felismerte magatartása jellegét és annak lehetséges következményeit (eredményét); illetőleg tehet, mert beláthatta volna, felismerhette volna cselekménye jellegét, lehetséges következményeit. A bűnösség tehát a törvényi tényállás tárgyához és tárgyi oldalához (materiális cselekmény esetében az eredményhez) fűződő aktuális pszichikus viszony.

[23] Ez a kapcsolat a rágondolásban fejeződik ki. Az alany akkor bűnös, ha az elkövetési magatartás tanúsításakor rágondol a magatartás jellegére és következményére, és ebben a tudatban mégis végrehajtja.

[24] A bűnösség azonban nem csak az aktív rágondolásban, hanem a rágondolás hiányában is kifejeződhet, tehát, ha az elkövető az eredményt éppen azért okozza, mert nem gondol magatartása lehetséges következményeire, pedig gondolnia kellett volna. Ez esetben a megkívánt és elvárható rágondolás hiánya róható fel. A szándékosság és a tudatos gondatlanság esetében tehát a rágondolás kimutatható, míg a hanyag gondatlanság esetében éppen a megkövetelt rágondolás hiányáról van szó.

[25] Tudatos gondatlanság, ha az elkövető előre látja magatartása következményeit, de könnyelműen bíz az elmaradásában. Hanyag gondatlanság pedig, ha azért nem látja előre magatartása következményeit, mert a tőle elvárható körültekintést elmulasztja.

[26] A könnyelműség és a hanyagság egyaránt bírói értékelés alá eső kategória. A könnyelműség az alappal bizakodás és az alaptalan bizakodás között helyezkedik el.

[27] A könnyelműség (tehát a tudatos gondatlanság) jellemzője, hogy az eredmény lehetőségével számol, de azt nem veszi komolyan; vagy bár komolyan veszi, de el akarja kerülni, ami kifejezésre is jut, viszont magatartása mégis előidézi a sérelmet. A hanyagság esetében az elkövető nem azért bűnös, mert az eredményt nem látta előre, hanem azért, mert előre kellett volna látnia és előre lehetett volna látnia.

[28] A tudatosan gondatlanul cselekvő tudata értelmi oldalon, ekként az előrelátása kiterjed

– az elkövetési tárgyra (passzív alanyra), valamint

– a tárgyi oldali ismérvekre, ekként a cselekményre, azzal elindított okozati kapcsolatra és az eredményre.

[29] Az utóbbi kettőre kiterjedő tudat jelentősége a tudatos gondatlanság esetében alapvető. Az ilyen elkövető előre látja a törvényi tényállás szerinti eredmény bekövetkezésének lehetőségét és a magatartásával elindított okozati folyamat lehetséges alakulását. Egyszóval tárgyyszerű – ekként uralma alatt tartható – alapja van könnyelműségének, vagyis választási lehetősége észszerűen adott. Ha hiányzik a következmény tényleges előrelátása, akkor legfeljebb a hanyag gondatlanság jöhet szóba, ami a rá gondolás hiánya, a tudatlanság, amikor tehát nincs tudat, viszont kellő figyelem és körültekintés mellett megvan a lehetősége.

[30] Azt, hogy milyen figyelem volt elvárható, illetve, hogy az elvárható figyelem vagy körültekintés tanúsítása esetén milyen következményt láthatott előre, kétlépcsős gondolati folyamatban fogható meg.

[31] Az első egy objektív mérce, az objektív gondossági kötelesség. E mérce körülhatárolása más akkor, amikor valamely foglalkozásról és más, ha magánemberi viszonylatról, tevékenységről van szó. Ehhez képest fogalmazható meg az e törvényi tényállásra tartozó elvárhatóság.

[32] A Btk. 165. § (korábbi büntetőtörvény szerinti 171. §, még korábban az 1961. évi V. törvény 258. §, illetve azt megelőző 1948. évi XLVIII. törvény szerint 20. §) szerinti törvényi tényállás alapján foglalkozás alatt az a tevékenység értendő, amit az elkövető éppen végez. Ezzel kapcsolatos elvárhatóság pedig az, hogy legyen biztonságos, biztonságos pedig az, ami nem kockázatos a másokra. Nem kockázatos az, ami nem tesz ki közvetlen veszélynek mást. Közvetlen veszély akkor valósul meg, amikor az élet, testi épség vagy az egészség sérelmének a helyzetre és a személyre konkretizált reális lehetősége jelentkezik; ha pedig sérülés is bekövetkezik, akkor ez értelemszerűen fennáll.

[33] Tehát egyrészt vizsgálni kell, hogy az adott munkavégzés magán, vagy szervezett, ezen belül közös (együttes), vagy irányított. Ha pedig irányított, akkor vizsgálni kell, hogy az irányításért felel-e a terhelt. Másrészt vizsgálni kell, hogy amiért felel, annak elmulasztásából következik-e a közvetlen veszély, illetve a sérelem.

[34] A bűnösség megállapítására vonatkozó kifogások esetében tehát arra kell választ adni, hogy volt-e, és ha igen, mi volt a terheltől elvárható.

[35] Az irányadó tényállás szerint

– A terheltnek mint egyéni vállalkozónak feladata volt az adott területen a fakivágási munkálatok elvégzése; munkáltatóként feladata és kötelessége volt a biztonságos

munkaterület kijelölése, a terület lezárása, figyelmeztető tábla elhelyezése és annak biztosítása, hogy a területen illetéktelen személy ne tartózkodjon.

– A munkálatok már a balesetet megelőzően hetekkel korábban is folytak, a munkálatokról az önkormányzat a lakosokat plakátok kihelyezése révén és honlapon közzétett tájékoztatással is értesítette.

– 2015. november 28-án a terhelt utasítása alapján a munkaterületet a munkavégzés kezdetén szalaggal zárták le, és favágásra figyelmeztető táblát is elhelyeztek.

– Mivel a lakosok a szalagot felemelve átbújtak és a munkaterületre bejutottak, a terhelt olyan lezárást akart létrehozni, amelyen nem jutnak át.

– Utasítása alapján a munkaterületet egymástól mintegy 50 méter távolságra, kerítéstől kerítésig kiterjedően, másfél méter magasan, áthatolhatatlan lezárást képező torlasszal zárták le. A terhelt, az 1. és 2. számú tanú is figyelte, hogy illetéktelen személyek a munkaterületre ne lépjenek be.

[36] E tényekből kitűnően a terhelt – és az általa irányított munkavállalók – mindent megtett, hogy valamennyi olyan magatartást elkerüljön, hogy az adott foglalkozási szabályok által védett érdek sérülést szenvedjen.

[37] A munkavégzés kezdetén – a szabályoknak megfelelően – a területet szalaggal lezárta, a figyelmeztető táblát elhelyezte. Amikor azonban észlelte, hogy ez nem nyújt elegendő védelmet és akadályt, mivel a lakosok a szalagot felemelve átbújtak és a munkaterületre bejutottak, olyan torlaszt épített a munkaterület két végén, amely kialakított torlasz áthatolhatatlan lezárást képezett. Mindemellett ő maga, és munkavállalói is figyelték, hogy illetéktelen személyek a munkaterületre ne lépjenek be.

[38] Valójában tehát a terhelt, az egyébként szabálykövető magatartást is feltételező helyzetre kialakított foglalkozási szabályok helyébe önmagát, és a valóságban ténylegesen áthatolhatatlan korlátozást jelentő torlaszt állított annak érdekében, hogy a munkaterületre való bejutást megakadályozza.

[39] Ehhez képest a tényállásból világosan kitűnik az is, hogy

– a sértett a munkaterületre a torlasznak kézi erővel történő elmozdítása módszerével jutott be, a munkaterületen felszólítás és figyelmeztetés ellenére átsétált.

– Amikor ezt a 2. számú tanú észlelte és a terheltnek jelezte, erélyesebb hangon felszólította a sértettet, hogy ne menjen be, mivel fát vágnak. A sértett ezután minden szó nélkül továbbhaladt.

– A visszaúton a sértett a torlaszt a másik oldal felől ismét eltolva, újólapon bejutott a munkaterületre; haladása során a 3. számú tanú háta mögött akart átjutni a másik oldalra a kerítéshez.

– Közvetlenül a vágás megkezdése előtt a terhelt és munkatársai valamennyien körbenéztek, és mivel nem láttak senkit az 1. számú tanú a munkát megkezdte.

– Amikor a 3. számú tanú észlelte a sértettet, két alkalommal felszólította a megállásra, aminek a sértett nem tett eleget, sőt lépteit gyorsította; a 3. számú tanú hiába lépett utána és próbálta meg kabátjánál fogva feltartóztatni, a kezei közül kicsúszott a sértett, és belépett az éppen lecső ág alá.

[40] A felidézettek alapján az eljáró bíróság helyesen állapította meg a szabályszegéseket, rögzítve azok nyomán az elvárhatóságot, ami egyben azt is jelenti, hogy a terhelt az adott helyzetben minden tőle elvárhatót megtett – a jogszabály által megköveteltnél lényegesen többet –, hogy illetéktelen személyek területre való bejutását, ezáltal közvetlen veszélyhelyzet, vagy sérülés kialakulását megelőzze.

[41] Jelen esetben tehát a rá gondolás hiánya nem róható fel, ami viszont a már kifejtettek értelmében egyben az alanyi bűnösség hiányát jelenti. Másképpen szólva nem állapítható meg a bűnösségnek olyan tudattartalma, ami következtében tényállásszerű lenne a vádban felrótt cselekmény.

[42] Mindez a másik cselekvő személy (sértett) oldaláról vizsgálva egyben azt jelenti – ami jogos védelmi helyzet vagy végszükség esetén is nyilvánvaló –, hogy aki magát sodorja ilyen helyzetbe öntörvényűsége, vakmerősége, illetve olyan magatartása folytán, amelynek elhárítására, ellensúlyozására a foglalkozási szabályok hatálya alatt álló személy nem képes, akkor ilyen elvárás pusztán a foglalkozási szabályok léte folytán adott személlyel szemben nem fogalmazható meg.

[43] Ez a kétoldalú vizsgálat, amely a büntetőjogi felelősség fennállása vagy hiánya kérdésének helyes eldöntésére vezet.

[44] Nem sértett törvényt az eljáró bíróság, amikor a terheltet az ellene foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségének [Btk. 165. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól – bűncselekmény hiányában – felmentette.

[45] A Kúria a Be. 649. § (2) bekezdése szerinti olyan további felülvizsgálati okot, melynek vizsgálatára a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból köteles, nem észlelt.

[46] Ekként a Kúria a Fejér Megyei Főügyészség által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a megtámadott határozatot a Be. 660. § (1) bekezdése szerinti tanácsülésen eljárva, a Be. 662. § (1) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

[47] A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 6. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki.

[48] A Be. 652. § (6) bekezdése szerint minden jogosult csak egy ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a Be. 649. § (3)-(5) bekezdésén alapul. A Be. 652. § (7) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy felülvizsgálati indítvány ugyanazon tartalommal csak egyszer nyújtható be. Az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételten előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja [Be. 656. § (4) bekezdés].

Budapest, 2021. május 11.

Dr. Márki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Molnár Ferencné dr. s.k. előadó bíró, Dr. Bartkó Levente s.k. bíró

Kiadmány hitelélül:

bírószági ügyintéző